

7. **Nikiforova I. I.** Politychna konkurentsia: metodolohiia poniattia ta suchasna politychna realnist / I. I. Nikiforova // Akt. probl. derzh. upr. – 2013. – № 4(56). – S. 16 – 19.

8. **Obryivkova N. O.** Elektronnaya demokratiya v sovremenom postindustrialnom obschestve : dis. ... kand. polit. nauk : 23.00.02 / Obryivkova Nataliya Olegovna. – SPb., 2006. – 185 s.

9. **Pro vseukrainskyi referendum** : Zakon Ukrainy vid 6 lystop. 2012 r. № 5475-VI. – Rezhym dostupu : zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5475-17.

10. **Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini** : Zakon Ukrainy vid 21 trav. 1997 r. № 280/97-VR. – Rezhym dostupu : zakon4.rada.gov.ua/laws/show/280.

11. **Proekt Kontseptsii vnesennia zmin do Konstytutsii Ukrainy.** – Rezhym dostupu : cau.in.ua/ua/news/id/dl]ja-shirokogo-gromadskogo-obgovorennja-792.

12. **Referendumi v Yevropeiskomu Soiuzi** / [Chebanenko O. D., Hryshchuk O. Yu., Kolodiazna N. V., Yevhenieva A. M.]; za red. D. S. Kovryzhenka. – K. : FADA, LTD, 2007. – 186 s.

Надійшла до редколегії 28.04.14

УДК 351.82:330.322:330.341.11

Наталія ЄФІМЕНКОВА

*Національна академія державного управління
при Президентіві України*

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління

МОДЕЛЮВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ В УКРАЇНІ

Висвітлюються теоретичні та методологічні засади формування функціональної моделі системи державного управління інвестиційно-інноваційними процесами в Україні на основі державно-приватного партнерства. Визначаються завдання суб'єктів інвестиційно-інноваційного процесу, розглядаються принципи, функції управління, а також методи та інструменти регулювання і стимулювання генерації та інтенсифікації інноваційних процесів в Україні в умовах гео економічної інтеграції.

Ключові слова: державне управління, інноваційний розвиток, державно-приватне партнерство, інвестиційно-інноваційний процес, регіональна програма інноваційного розвитку, функціональний принцип управління.

Наталія Ефименкова. Моделирование системы государственного управления инвестиционно-инновационными процессами в Украине

Освещаются теоретические и методологические основы формирования функциональной модели системы государственного управления инвестиционно-

инновационными процессами в Украине на базе государственно-частного партнерства. Определяются задачи субъектов инвестиционно-инновационного процесса, рассматриваются принципы, функции управления, а также методы и инструменты регулирования и стимулирования генерации и интенсификации инновационных процессов в Украине в условиях геоэкономической интеграции.

Ключевые слова: государственное управление, инновационное развитие, государственно-частное партнерство, инвестиционно-инновационный процесс, региональная программа инновационного развития, функциональный принцип управления.

Nataliia Yefimenkova. Modeling system of public administration of investment and innovation processes in Ukraine

The theoretical and methodological foundations for the formation of a functional model of the system of public administration of investment and innovation processes in Ukraine on the basis of public-private partnerships are reviews. Specified the task of subjects of investment and innovation process, considered the principles, administration functions, also the methods and tools of regulation and stimulation the generation and intensification of innovation processes in Ukraine in conditions of geo-economic integration.

Key words: public administration of innovation development, public-private partnerships, investment and innovation process, regional program of innovation development, functional principle of administration.

Однією з основних ознак сучасного розвитку світового господарства є розгортання процесів глобалізації, які суттєво впливають на систему міжнародних економічних і політико-правових відносин, формують принципово новий підхід до державного управління інвестиційно-інноваційними процесами, на якому ґрунтується концепція інноваційного розвитку. Із поглибленням інтеграційних процесів у світі та Європі зокрема, поширенням їх на всі сфери суспільного життя, установленням нових наукових і технологічних завдань, пов'язаних як із пріоритетами інноваційного розвитку, так і з механізмами фінансування інноваційної діяльності, достатньо актуальним питанням сьогодення є процес включення України в гео економічний простір. З цих позицій першочергового значення набуває питання формування ефективної системи державного управління інвестиційно-інноваційними процесами в Україні, тобто його теоретичне розроблення та практичне втілення.

Питанням організаційно-економічного забезпечення інноваційного розвитку в державному управлінні та адаптації національної інноваційної системи до сучасних вимог світового розвитку присвячені праці таких вітчизняних учених, як О. М. Азарян, О. А. Біловодська, О. Б. Бутнік-Сіверський, А. Ю. Васіна, Л. Л. Гриценко, М. П. Денисенко, Т. Л. Желюк, В. Ф. Мартиненко, А. Ф. Мельник, Н. М. Мироненко, О. П. Орлюк,

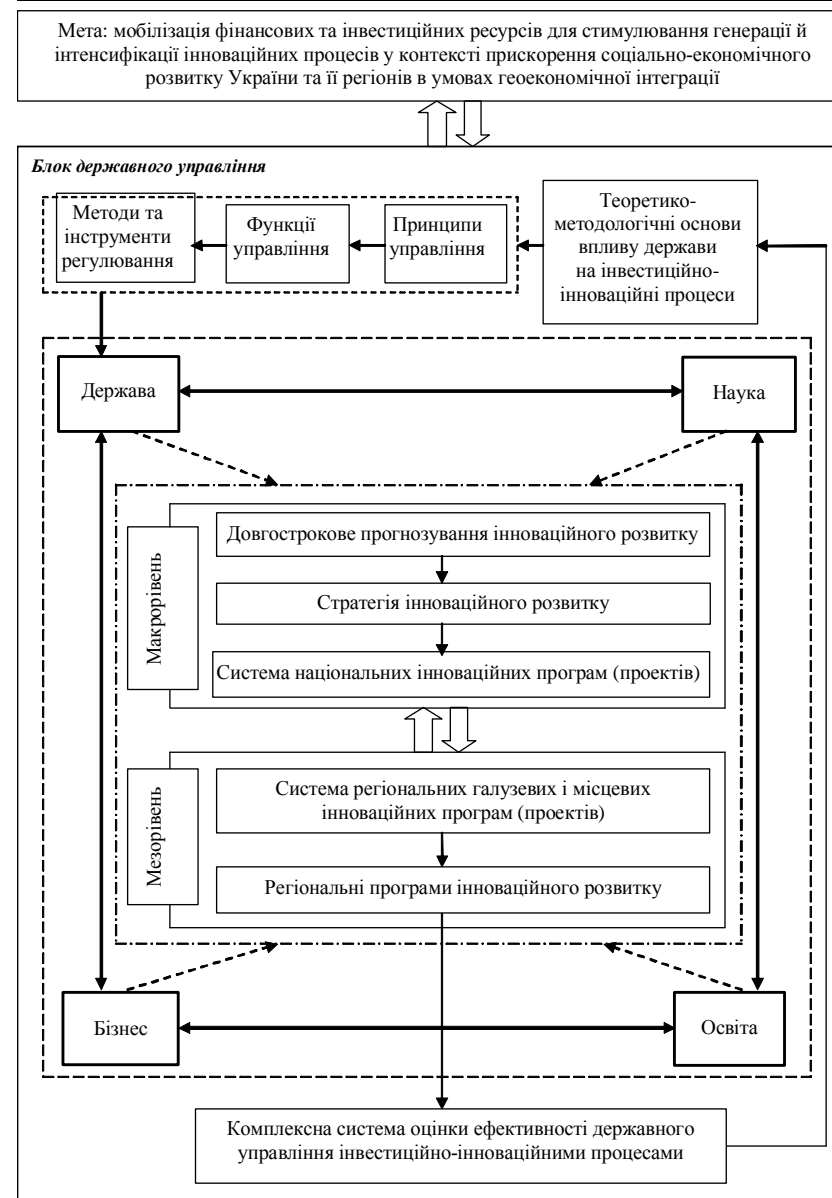
Т. М. Попович та ін. Однак проблема формування ефективної системи державного управління інвестиційно-інноваційними процесами в Україні на даному етапі є недостатньо висвітленою.

Метою статті є розробка функціональної моделі системи державного управління інвестиційно-інноваційними процесами в Україні в умовах гео економічної інтеграції.

З огляду на провідні світові тенденції необхідність входження України у світове господарство на засадах суверенного партнерства та взаємної вигоди є об'єктивною передумовою подальшого інноваційного розвитку країни, у зв'язку з чим на порядок денний виносяться питання визначення місця України в структурі світового господарства сьогодні і в майбутньому. Отже, інтеграція України в гео економічний простір являє собою магістральний напрям розвитку довготривалого характеру, який полягає у виборі еволюційного шляху, орієнтованого на загальносвітову (у тому числі європейську) цивілізаційну модель інноваційного розвитку, реалізація якого покликана сприяти включенню української держави в глобальний ринок фінансового капіталу, забезпеченню збалансованого розвитку національної промисловості з поступовим збільшенням частки високотехнологічної інноваційної продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках, ліквідації штучних бар'єрів для поширення знань та інформації, розширення доступу до нових ідей, науково-технічних досягнень з метою зростання добробуту та якості життя населення нашої країни. Вирішення цього завдання обумовлює необхідність формування ефективної системи державного управління інвестиційно-інноваційними процесами в Україні, основою функціонування якої має стати налагоджений організаційно-правовий механізм державного регулювання зазначених процесів на базі застосування державно-приватного партнерства.

Необхідно додати, що наразі існуюча модель системи державного управління інвестиційно-інноваційними процесами в Україні є малоефективною через недосконалу інвестиційно-інноваційну політику держави, слаборозвинені міжсуб'єктні зв'язки між учасниками зазначених процесів, невирішеність значної кількості методологічних питань переходу до державно-приватного партнерства. Тому важливо спрямувати дії уряду на вдосконалення ринкового механізму, посилення його впливу на інноваційний розвиток країни, що вимагає формування ефективної системи державного управління інвестиційно-інноваційними процесами в Україні (рисунок) [3, с. 139 – 143, 223; 4, с. 89].

Розроблена автором функціональна модель системи державного управління інвестиційно-інноваційними процесами в Україні на засадах державно-приватного партнерства містить такі елементи: мета; суб'єкти, які взаємодіють у певному інвестиційно-інноваційному

Функціональна модель системи державного управління інвестиційно-інноваційними процесами в Україні на засадах державно-приватного партнерства

середовищі і спрямовують вектор руху відповідно до заданої мети; завдання суб'єктів; принципи управління; функції управління; методи та інструменти регулювання; ефективність управління. Інноваційність моделі розкривається у встановленні системної взаємодії та координації дій між усіма суб'єктами інвестиційно-інноваційного процесу – державою, бізнесом, освітою і наукою, що забезпечить його цілісність, тобто збереження основних властивостей у разі різних зовнішніх і внутрішніх змін економічного та політико-правового середовища.

Системотвірним елементом державного управління інвестиційно-інноваційними процесами є конкретизація мети її формування. Стратегічною метою побудови системи державного управління інвестиційно-інноваційними процесами повинна бути мобілізація фінансових та інвестиційних ресурсів для стимулювання генерації й інтенсифікації інноваційних процесів у контексті прискорення соціально-економічного розвитку України та її регіонів в умовах геоekonomічної інтеграції.

В основу наведеної системи державного управління інвестиційно-інноваційними процесами покладено функціональний принцип управління. Це передбачає звуження функцій вертикальних структур і розширення горизонтальних зв'язків із суб'єктами інвестиційно-інноваційної діяльності, цілі яких мають узгоджуватися між собою за принципом: що вигідно державі, має бути вигідно кожному суб'єкту і навпаки.

За ринкових умов господарювання зіткнення інтересів суб'єктів інвестиційно-інноваційного процесу відбувається в єдиному інвестиційно-інноваційному середовищі, яке влада має активно формувати та постійно контролювати за допомогою державних і ринкових механізмів. Саморегулювання інвестиційно-інноваційного середовища на ринкових засадах можливе тоді, коли суб'єкти інвестиційно-інноваційного процесу будуть реалізовувати свої інтереси в правовому полі та забезпечувати виконання зобов'язань перед своїми працівниками і державою лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією та законами України в зазначеній площині.

Отже, кожен суб'єкт займає власну нішу і виконує власні функції, але вже з урахуванням суспільного вектора, тобто за взаємного узгодження дій з усіма учасниками. Взаємодія держави, бізнесу, освіти й науки в інвестиційно-інноваційних процесах сучасності повинна мати характер ділового інноваційного партнерства, яке являє собою форму ділової активності, спрямовану на продуктивну взаємодію в процесі реалізації ділових інтересів приватних інвесторів та соціально-економічних функцій держави в

рамках їх спільної інвестиційно-інноваційної діяльності [1, с. 99].

Головна особливість запропонованої автором функціональної моделі системи державного управління інвестиційно-інноваційними процесами полягає в складності її зв'язків, адже саме за допомогою міжсуб'єктних безперервних, багатосторонніх, рівноправних взаємозв'язків виявляється стійкість як одна з властивостей системи, збалансованість, динамічність та поступовість розвитку в контексті досягнення визначених стратегічних цілей. В умовах неузгодженості дій суб'єктів інвестиційно-інноваційного процесу рух до визначених цілей сповільнюється, а стратегічні пріоритети виявляються недосяжними.

Слід додати, що на сучасному етапі цілі держави, бізнесу, освіти і науки в системі державного управління інвестиційно-інноваційними процесами є неузгодженими і відповідно не підпорядковуються пропорційним співвідношенням, тому існуючі суперечності й неузгодженості інтересів учасників інвестиційно-інноваційного процесу необхідно розглядати в певному кореляційному полі, ураховуючи при цьому, що інституціональна трансформація державного управління національною інноваційною системою несе негативний досвід певних історично сформованих методологічних, методичних, процедурних, інституційних, фінансових обмежень, які подекуди є спадком радянської доби, а подекуди – сучасне надбання.

З огляду на це сучасна система державного управління інвестиційно-інноваційними процесами має будуватися на власній методології на засадах ліквідації існуючих суперечностей і неузгодженостей між учасниками інвестиційно-інноваційного процесу шляхом конкретизації індивідуальних завдань та їх узгодженості, що сприятиме швидкому поліпшенню міжсуб'єктних відносин і підвищенню ефективності всієї системи в цілому. В іншому випадку, за умов різного спрямування функціонування складових інвестиційно-інноваційного процесу, він деформується і призведе до соціальних антагонізмів і катастроф.

Завдання суб'єктів інвестиційно-інноваційного процесу в державному управлінні інноваційним розвитком України такі:

1. Завдання держави:

- зростання рівня і якості життя населення, сприяння розвитку «людського капіталу»;
- усунення структурних обмежень соціально-економічного зростання;
- сприяння підвищенню конкурентоспроможності вітчизняних підприємств, зміцнення їх позицій на внутрішньому та зовнішньому ринках;
- прискорення соціально-економічного розвитку України та її регіонів, раціональна інтеграція України в геоekonomічний простір.

2. Завдання бізнесу:

- розширення простору для вільного руху капіталу, його проникнення у високотехнологічні галузі промисловості;
- залучення бюджетних коштів для реалізації інноваційних проєктів;
- розширення можливостей для отримання кредитів під інноваційні проєкти від вітчизняних та зарубіжних фінансових організацій за рахунок отримання державних гарантій;
- ефективне управління ризиками шляхом поєднання спільних зусиль держави й бізнесу;
- полегшення роботи з органами влади й управління на основі участі держави в проєкті, у тому числі отримання ліцензій, дозвільної документації, висновків наглядових органів;
- підвищення статусу інноваційного проєкту за рахунок участі держави. Створення позитивного іміджу організації.

3. Завдання освіти:

- скорочення частки оплатної системи навчання у вищих навчальних закладах до середньоєвропейських показників шляхом нарощування фінансування оплати навчання за рахунок державного замовлення, а також замовлення підприємств і організацій;
- залучення представників бізнес-структур до навчального процесу.

4. Завдання науки:

- збереження та розвиток фундаментальної і прикладної науки, підготовка висококваліфікованих спеціалістів з урахуванням вимог бізнес-структур;
- поліпшення кадрового забезпечення науки та закріплення висококваліфікованих працівників у науковій сфері;
- зміцнення та модернізація матеріально-технічної бази науково-дослідних установ;
- розширення технологічної і наукової кооперації між університетами й промисловими фірмами.

У цілому необхідно визнати, що процес взаємодії влади, бізнесу, освіти та науки в Україні перебуває на початковій стадії становлення в системі державного управління інвестиційно-інноваційними процесами. У зв'язку з цим основною умовою формування та оптимізації системної взаємодії з позиції ефективності є досягнення компромісної узгодженості цілей та інтересів стратегічних суб'єктів інвестиційно-інноваційного процесу. Складність реалізації цього завдання полягає в тому, що держава як провідний суб'єкт управління інвестиційно-інноваційними процесами має одночасно виконувати декілька функцій, від чого залежатиме ефективність інвестиційно-інноваційних процесів у країні як результату

сприятливої державної науково-технічної і промислової політики [2, с. 163 – 167].

Гармонізація державного впливу на проходження інвестиційно-інноваційних процесів має базуватися на відповідних принципах управління. У базових законах України визначені принципи державного регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності в контексті налагодження ефективної взаємодії суб'єктів інвестиційно-інноваційного процесу, проте основним їх недоліком залишається просте перенесення та модифікація загальноорганізаційних принципів на реалізацію загальних завдань інноваційного розвитку, на яких ґрунтується економічна політика держави в цілому [6; 7]. Тобто сформовані та законодавчо закріплені принципи належать не до спеціальних принципів взаємодії учасників інвестиційно-інноваційного процесу в контексті державного управління, а до імперативів, що визначають загальні вимоги до процесу розробки й реалізації інвестиційно-інноваційної політики.

Авторський підхід до складу спеціальних принципів формування ефективної системи державного управління інвестиційно-інноваційними процесами може бути сформульований таким чином:

1. Принцип паритету та збалансування інтересів держави та інших учасників інвестиційно-інноваційного процесу.

2. Принцип активної ролі держави щодо створення та функціонування інституційних структур інноваційного розвитку, що стимулює інвестиційно-інноваційну діяльність суб'єктів господарювання.

3. Принцип забезпечення інвесторам, які провадять в Україні інноваційну діяльність і (або) залучають майнові та інтелектуальні цінності, вкладають власні чи запозичені кошти в реалізацію в Україні інноваційних проєктів, однакових конкурентних умов господарської діяльності незалежно від форм власності.

4. Принцип пріоритету державної підтримки стратегічних напрямів інноваційної діяльності, а також інноваційних проєктів, що забезпечують екологічну безпеку.

5. Принцип пріоритету інвестицій у «людський капітал».

6. Принцип «гарантії імунітету» суб'єктам господарювання всіх форм власності, що реалізують в Україні інноваційні проєкти, і підприємствам усіх форм власності, які мають статус інноваційних, щодо набуття чинності правових норм, які погіршують умови вкладення інвестиційних ресурсів для реалізації інноваційних проєктів.

Ефективне державне управління інвестиційно-інноваційними процесами в Україні на засадах державно-приватного партнерства

має базуватися на використанні таких загальних функцій державного управління, як організація, планування та прогнозування, мотивація, регулювання, контроль [5, с. 192].

Відповідно до запропонованої автором системи та в межах існуючих загальних функцій управління слід використовувати такі методи й інструменти впливу держави на стимулювання інвестиційно-інноваційних процесів на засадах державно-приватного партнерства:

- створення нормативно-правової бази та економічних механізмів для підтримки і стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності;

- вибір на основі визначених наукою прогнозів стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності; розробка і реалізація загальнодержавних цільових науково-технічних програм, стратегічних галузевих, регіональних і місцевих інвестиційно-інноваційних програм та проектів, реалізація яких сприятиме інноваційному оновленню виробничих процесів і підвищенню конкурентоспроможності національної промисловості в цілому;

- стартове фінансування базисних інновацій і всього інноваційного процесу в неринковому секторі промисловості (соціальний та оборонно-промисловий комплекси, масштабні екологічні проекти, що мають загальнодержавну значущість тощо);

- координація діяльності зі створення та трансферу (передачі) технологій і прав на об'єкти інтелектуальної власності, що створені повністю або частково за рахунок коштів державного бюджету;

- розширення можливих джерел фінансування кластерів, якими можуть бути кошти місцевих бюджетів, кошти венчурних фондів, інвестиції підприємств і організацій, у тому числі міжнародних, а також кошти фінансових установ – учасників кластерів;

- мобілізація фінансових ресурсів до інституційних структур регіонального інноваційного розвитку – Державного фонду регіонального розвитку, агенцій регіонального розвитку;

- підтримка вітчизняних винаходів і їх патентування за кордоном, особливо в галузі високих технологій, реальний (а не декларативний) захист вітчизняної інтелектуальної власності;

- захист внутрішнього ринку від недобросовісної конкуренції з боку транснаціональних компаній (ТНК), рішучі заходи в боротьбі з корупцією та детінізація економіки, підвищення особистої та майнової безпеки для громадян і підприємців.

Відповідно до запропонованої автором функціональної моделі системи державного управління інвестиційно-інноваційними процесами в Україні можна виділити такі методи та інструменти впливу держави щодо залучення бізнесу в контексті стимулювання інвестиційно-інноваційних процесів:

- активна участь у виборі і реалізації стратегічних пріоритетів та базисних інновацій, що сприяють підвищенню конкурентоспроможності вітчизняної продукції як на зовнішньому, так і на внутрішньому ринках;

- своєчасне й ефективне впровадження інновацій, зміцнення позицій на зайнятих і освоєння нових ніш на внутрішньому і зовнішніх ринках;

- дотримання національних інтересів у співпраці із зарубіжними компаніями і ТНК, в операціях на зовнішніх ринках, створення спільно із зацікавленими зарубіжними компаніями країн СНД і далекого зарубіжжя ТНК і стратегічних альянсів в інноваційній сфері за українського лідерства;

- активна протидія корупції державних чиновників і недобросовісної конкуренції, дотримання правил ділової етики;

- захист інтересів бізнесу за допомогою Торгово-промислової палати, організацій, що представляють інтереси малого та середнього інноваційного підприємництва, залучення цих організацій до вибору стратегічних пріоритетів та реалізації національних проектів, цільових науково-технічних і стратегічних регіональних програм інноваційного розвитку.

Слід визнати, що виконання пріоритетних завдань інноваційного розвитку задля прискорення соціально-економічного зростання України є можливим лише за умови максимального використання й оновлення науково-технологічного та освітнього потенціалу. Наука має прогнозувати інноваційний розвиток з урахуванням оцінки пріоритетних напрямів діяльності, що відповідають інноваційним контурам XXI ст., а завданням держави є розробка механізмів фінансування та стимулювання реалізації визначених наукових і технологічних пріоритетів інноваційного спрямування.

Таким чином, методи та засоби впливу держави щодо використання системи науки в стимулюванні інвестиційно-інноваційних процесів на засадах державно-приватного партнерства в запропонованій автором функціональній моделі системи державного управління інвестиційно-інноваційними процесами в Україні зводяться до такого:

- розробка коротко-, середньо- та довгострокових прогнозів інноваційного розвитку на основі постіндустріальної парадигми, відкриття нових закономірностей циклічної динаміки інвестиційно-інноваційних процесів і способів їх практичного використання на базі наукових відкриттів, нових технологій і винаходів; використання методології інтегрального макропрогнозування;

- формування наукових і конструкторських організацій, що створюють базу для розробки постіндустріальної наукової

парадигми, освоєння шостого технологічного укладу й підвищення конкурентоспроможності вітчизняної промисловості;

– участь науковців в обґрунтуванні й експертизі довгострокового прогнозу та стратегії інноваційного розвитку, які реалізують національні проекти, цільові науково-технічні і стратегічні регіональні інвестиційно-інноваційні програми, авторський нагляд і науковий супровід виконання проектів;

– підтримка міждисциплінарних досліджень і відкритих дискусій, подолання монополізму окремих наукових установ і шкіл, партнерство та інтеграція академічного, вузівського, галузевого секторів науки;

– зміцнення і модернізація матеріально-технічної та інформаційної бази науки за підтримки держави і бізнесу, створення умов для залучення молодих учених для роботи в Україні;

– зміцнення демократичних основ самоуправління наукових установ, запобігання спробам державних службовців установити контроль за науковими організаціями, приватизувати їх майно.

Відповідно до запропонованої автором функціональної моделі системи державного управління інвестиційно-інноваційними процесами в Україні методи та інструменти впливу держави щодо використання системи освіти в контексті стимулювання інвестиційно-інноваційних процесів зводяться до такого:

– омолодження наукових кадрів, конструкторського корпусу, залучення до формування нових знань, ефективних технологічних рішень талановитих студентів, аспірантів, викладачів;

– інтеграція системи науки і вищої освіти, створення мережі науково-освітніх університетів, центрів, альянсів для реалізації національних проектів, цільових науково-технічних і стратегічних регіональних інвестиційно-інноваційних програм;

– підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації дослідників, конструкторів, інженерів, кваліфікованих робітників для створення базових інновацій;

– виховання нового покоління новаторів, передача підростаючому поколінню знань про закономірність і перспективи інноваційного розвитку суспільства, стратегії розвитку нашої держави.

З позиції системного підходу до державного управління інвестиційно-інноваційними процесами розробка довгострокового прогнозу інноваційного розвитку України має сформувати основи політики інноваційного спрямування розвитку вітчизняної промисловості на довгострокову перспективу, яка спиратиметься у своїй реалізації на національну інноваційну систему, що здатна обґрунтувати й підтримувати виконання рішень на системному

рівні як у сфері розвитку науки й технологій, так і у сфері соціально-економічного розвитку. Складовою частиною системи довгострокового прогнозування і планування інноваційного розвитку є державні цільові науково-технічні програми, галузеві програми, державне замовлення та окремі інноваційні проекти. Разом вони створюють систему національних інноваційних програм і проектів, яка є важливим засобом реалізації державної інвестиційно-інноваційної політики, пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, концентрації фінансових, матеріально-технічних, інтелектуальних, трудових ресурсів і координації діяльності промислових підприємств, наукових установ, фінансових організацій та громадян з метою розв'язання найважливіших загальнодержавних проблем інноваційного розвитку України.

Отже, довгострокове прогнозування інноваційного розвитку України має стати основою для формування середньострокової стратегії інноваційного розвитку держави, реалізація якої здійснюватиметься через систему національних інноваційних програм і проектів у спосіб забезпечення скоординованої діяльності влади, суспільства, підприємництва, науки та освіти – усіх головних учасників інвестиційно-інноваційного процесу.

Слід зауважити, що система взаємодії суб'єктів інвестиційно-інноваційного процесу на умовах ділового партнерства є децентралізованою системою. Відповідно в удосконаленій системі державного управління інвестиційно-інноваційними процесами як один із дійових інструментів регіонального управління інноваційним розвитком автор пропонує застосовувати програмний підхід. Розробка та реалізація програм регіонального інноваційного розвитку дасть змогу розвинути межі позитивного впливу державного управління на соціально-економічні процеси в країні інструментами інноваційної політики в суб'єкт-суб'єктному аспекті (перенести акценти з усебічного контролю на взаємодію і співробітництво); змінити застарілі підходи до державного управління інвестиційно-інноваційними процесами на сучасні, зокрема на кластерний підхід, державно-приватне партнерство; усунути можливості зловживань з боку посадових осіб чи їх злочинної змови з несумлінними організаціями-співвиконавцями інвестиційно-інноваційних проектів у межах реалізації регіональних інноваційних програм шляхом збалансування відповідальності всіх учасників інвестиційно-інноваційного процесу.

Заключним елементом удосконаленої моделі системи державного управління інвестиційно-інноваційними процесами в Україні є оцінка ефективності управління. Ефективність державного управління інвестиційно-інноваційними процесами значною мірою

залежить від правильності встановлення об'єкта оцінювання. У сучасних умовах в Україні об'єктом оцінювання є окремі інвестиційно-інноваційні проекти, а не інвестиційно-інноваційний процес у цілому. Отже, для оцінювання ефективності системи державного управління інвестиційно-інноваційними процесами необхідно визначити сукупність основних індикаторів, які дають змогу скласти загальну картину рівня досягнення загальних програмних цілей інноваційного розвитку регіону, тобто необхідним вбачається розробка системи індикаторів ефективності реалізації інвестиційно-інноваційних процесів у рамках регіональної інноваційної програми. Основне завдання формування системи індикаторів у рамках ділового інноваційного партнерства повинно полягати в тому, щоб з'ясувати й переконливо обґрунтувати, наскільки реалізація того чи іншого інвестиційно-інноваційного процесу в рамках регіональної програми інноваційного розвитку не тільки вигідна з комерційного погляду, але й відповідає стратегічним інтересам регіону і держави загалом, ураховує сучасні тенденції соціально-економічного розвитку, сприяє інтенсифікації інноваційного розвитку країни, галузі, області, міста або окремого підприємства, забезпечує отримання економічного, соціального та екологічного ефектів.

Таким чином, інтеграційне партнерство суб'єктів інвестиційно-інноваційного процесу – держави, бізнесу, освіти і науки – втілиться в реальність у тому випадку, якщо держава не просто визнає застосування державно-приватного партнерства в інвестиційно-інноваційній сфері на рівні програмних декларацій, але також розробить відповідні інструменти його реалізації на державному, регіональному, програмному рівнях, що дозволило б ураховувати інтереси кожної зі сторін, уникати диктату, монополізму, корупції.

Отже, державні органи влади повинні не тільки стимулювати процес нагромадження фінансових та інвестиційних ресурсів для інтенсифікації інноваційної діяльності, але й проводити обґрунтовану та ефективну політику управління інвестиційно-інноваційними процесами в Україні та її регіонах для забезпечення гідного рівня добробуту громадян, посилення розвитку високотехнологічних базових галузей промисловості, їх довгострокової конкурентоспроможності в рамках національних кордонів і на світових ринках.

Список використаних джерел

1. **Гриценко Л. Л.** Взаємодія держави і бізнесу в контексті реалізації державної інвестиційної політики : монографія / Л. Л. Гриценко. – Суми : Університет. кн., 2013. – 327 с.

2. **Економіко-правові** теоретичні та практичні аспекти переходу економіки України на інноваційну модель розвитку : монографія / О. П. Орлюк, О. Б. Бутнік-Сіверський, Н. М. Мироненко [та ін.] ; за наук. ред. О. Б. Бутнік-Сіверського. – К. : Лазурит-Поліграф, 2010. – 416 с.

3. **Мартиненко В. Ф.** Державне управління інвестиційним процесом в Україні : монографія / В. Ф. Мартиненко. – К. : НАДУ, 2005. – 296 с.

4. **Механізм** стратегічного управління інноваційним розвитком : монографія / О. А. Біловодська, О. М. Азарян, М. П. Денисенко [та ін.] ; за наук. ред. О. А. Біловодської. – Суми : Університет. кн., 2013. – 432 с.

5. **Національна** економіка : навч. посіб. / А. Ф. Мельник, А. Ю. Васіна, Т. Л. Желюк, Т. М. Попович ; за наук. ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання, 2011. – 463 с.

6. **Про інноваційну** діяльність : Закон України від 4 лип. 2002 р. № 40-IV. – Режим доступу : search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T020040.html.

7. **Про Концепцію** регулювання інвестиційної діяльності в умовах ринкової трансформації економіки : Постанова Кабінету Міністрів України від 1 черв. 1995 р. № 384. – Режим доступу : search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP950384.html.

List of references

1. **Hrytsenko L. L.** Vzaiemodiia derzhavy i biznesu v konteksti realizatsii derzhavnoi investytsiinoi polityky : monohrafiia / L. L. Hrytsenko. – Sumy : Universytet. kn., 2013. – 327 s.

2. **Ekonomiko-pravovi** teoretychni ta praktychni aspekty perekhodu ekonomiky Ukrainy na innovatsiinu model rozvytku : monohrafiia / O. P. Orliuk, O. B. Butnik-Siverskyi, N. M. Myronenko [ta in.] ; za nauk. red. O. B. Butnik-Siverskoho. – K. : Lazurit-Polihraf, 2010. – 416 s.

3. **Martynenko V. F.** Derzhavne upravlinnia investytsiinym protsesom v Ukraini : monohrafiia / V. F. Martynenko. – K. : NADU, 2005. – 296 s.

4. **Mekhanizm** stratehichnoho upravlinnia innovatsiinym rozvytkom : monohrafiia / O. A. Bilovodska, O. M. Azarian, M. P. Denysenko [ta in.] ; za nauk. red. O. A. Bilovodskoi. – Sumy : Universytet. kn., 2013. – 432 s.

5. **Natsionalna** ekonomika : navch. posib. / A. F. Melnyk, A. Yu. Vasina, T. L. Zheliuk, T. M. Popovych ; za nauk. red. A. F. Melnyk. – K. : Znannia, 2011. – 463 s.

6. **Pro innovatsiinu** diialnist : Zakon Ukrainy vid 4 lyp. 2002 r. № 40-IV. – Rezhym dostupu : search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T020040.html.

7. **Pro Kontseptsiuu** rehuliuвання investytsiinoi diialnosti v umovakh rynkovoї transformatsii ekonomiky : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 1 cherv. 1995 r. № 384. – Rezhym dostupu : search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP950384.html.

Надійшла до редколегії 16.04.14